

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nrul de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se în-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

„Popor de țărani“.

»Nu cumva voiți să fim și noi un *popor de țărani* ca sârbii!?« — așa întrebă cineva astăprimăvară în coloanele unui ziar din București.

Întrebarea a rămas, pe cât știm, atunci, în toiul discuțiilor privitoare la reformele agrare, fără de răspuns, și e lucru firesc, ca acum, după ce patimile s'au mai potolit, să răspundem la ea și noi, care-i socotim pe români popor de țărani și pentru care România e »*țără*« și orișicare pământean al ei e »*țără*«.

»Da! — ne e răspunsul, — suntem și avem să mai și rămânem popor de țărani, căci cel puțin nouă zecimi dintre noi sunt țărani și aceste nouă zecimi au să hotărască mersul vieții noastre naționale.

Cunoaștem și știm să prețuim marile merite, pe care partea a zecea și le-a câștigat prin întemeierea statului român și prin organizarea lui, recunoaștem și meritele ce și le-a câștigat prin dezvoltarea izvoarelor de bogăție ale țării și nu punem la îndoială destoiniciile ei în ceea ce privește conducerea afacerilor publice. Am avut însă și avem în fiecare zi ocaziunea de a ne încredința, că în ceea ce privește viața morală și cea intelectuală, înrăurirea ei a fost stricăcioasă și că Eminescu avea dreptate când îi zicea: »*pătură superpusă*«, alcătuită în prea mare parte din oameni fie »*bizantinizați*«, fie »*europenizați*«, cari nu sunt încă ori nu mai sunt îndeajuns pătrunși de conștiința națională, nu sunt în stare să înțeleagă durerile neamului, nici să se avânte și judecă toate lucrurile din punctul de vedere al intereselor lor particulare, pe care le socotesc identice cu cele comune.

Admiratori ai oamenilor ca Ioan Brătianu, care prin viața lor au dovedit, că poate să fie cineva și om de stat, și bun soț, și bun părinte, și bun chivernisător al avutului său, țără în puterea cuvântului, noi nu admitem, că e în interesul țării și al neamului să se asigureze cu orice preț existența unei clase de oameni, cari trăiesc pe nemuncite în belșug în vreme ce alții își petrec, muncind din greu, viața în mizerie.

Aceasta nu e în interesul nimănui, nici chiar în al celor ce ar dori-o.

Numai muncind într'un fel oare-care își câștigă omul dreptul de a avea și de a trăi.

Nu zice nimeni, ca să nu fie respectat avutul celui ce l-a moștenit ori s'a învrednicit a-l agonisi, zicem însă noi și zice orișicare om cu judecată, că vrednic de a-l păstra e numai cel ce știe să-l chivernisească potrivit cu interesele obștești.

E vrednic moșierul, care se scoală în zori de zi și aleargă și ostenește până seara ca să facă din moșia sa grădina de frumusețe și din sătenii de pe ea oameni cu

rost; e vrednic omul bogat, care-și chivernisește bine avutul și se face fie judecător drept și ocrotitor al celor horopsiți fie administrator desinteresat și părinte al celor neajutorați, fie luminător într'un fel ori altul al celor rămași în întunec. Nu e însă vrednic cel ce-și lasă avutul în păraginire, ori îl dă altuia în exploatare pentruca el însuși să-și petreacă viața dacă nu chiar în desfrâu, umblând fără nici o treabă de ici până colo, făcând zavistii ori împedcând în luarea lor pe alții.

Bogații să fie și să se mai și adune, dar *abuzul de bogăție* să se facă peste putință: aceasta e ceea ce trebuie să voiască toți cei ce doresc înaintarea neamului românesc, care numai prin munca stăruitoare a tuturor se poate realiza.

Noi, oamenii ieșiți, cum se zice, din opincă, am fi niște mișei dacă nu ne-am simți atinși de disprețul, cuprins în vorbele »*popor de țărani*« și am tăcea în fața insultei, pe care numai cei deprinși a-și petrece viața în flecării pot s'o aducă celei mai muncitoare părți din neamul nostru.

Cunoaștem și noi frumoasa teorie, că este bine, ca în fiecare societate să fie o seamă de oameni, care, feriți de grijile traiului zilnic, pot să lucreze în toată tigna pentru ridicarea morală și intelectuală a tuturor, și am învățat încă în copilărie fabula despre stomac și brațe. În practica vieții noastre teoria aceasta se aplică însă așa, că stomacul mistuie numai ceea ce brațele agonisesc și tot cei ce se luptă cu grijile traiului zilnic lucrează și pentru ridicarea nivelului moral și intelectual.

Au fost, chiar nu de mult, timpuri, când boierimea ținea să fie și în adevăr și era în fruntea mișcării noastre culturale: azi abia a mai rămas pe ici pe colo câte un bătrân, care ține la frumoasele tradițiuni ale familiei sale. Tineretul »*flânează*« și le aruncă celor ce muncesc vorba »*popor de țărani!*«

Asta nu mai poate să rămâie așa.

Trebue să ne pătrundem cu toții de convingerea, că acolo, în masele de țărani, e partea în adevăr nobilă a poporului românesc, care a păstrat limba, obiceiurile și marile destoinicii ale străbunilor noștri, și că numai unindu-ne cu această nobilă parte putem să ne ridicăm și noi ceialalți mai presus de mizeriile urâtei noastre vieți de azi.

Succes! Presa coaliției și-a început rolul: vrea să sugereze publicului, că transacția s'a încheiat cu învingerea punctului de vedere unghuresc. Austriacii au rămas cu buzele umflate. Închipuiți-vă câștig: d'aci încolo nu se mai zice »*szövetség*« (alianță), ci »*szerződés*« (contract), iar de prelungirea concesiunii băncii austro-ungare — nu se mai vorbește.

Du, nu se mai vorbește, ci ea există și conștientă să existe.

Rămâne apoi ca fapt *ridicarea cvotei*: Ungaria a pusă deci noui sarcini.

Secuii în Arad.

(*) Muncă stăruitoare și geniul, — iată prin ce pot națiunile propăși. A trăi din gata, din sudoarea altora, în epoca lor de slăbire au încercat și românii, imperiul cel mai puternic din lume, dar n'au dus-o mult. Cu atât mai puțin este cu putință viața asta acum, în era democrată, când nu sunt sclavi și când, în marea întrecere a popoarelor pe terenul muncii, slăbănoșii sunt condamnați să peară.

Cei dela »*székely-mentés*« ori acțiunea de mântuire a secuilor, cum li-se mai zice, totuși încearcă marea cu degetul. Vor ca prin ajutor de stat și prin ajutorul — mai mult moral — societății maghiare de pretutindeni, să scape nația secuiască de perire. De câțiva ani e valet mare adică: secuii pier, sărăcesc, pleacă în lume (mai ales însă în vecini, în România). Trebue scăpat acest odor, această vârstă nobilă a neamului unghuresc!

După ce au bombardat guvernul, care și împarte an de an pomană bogată printre secuii (am arătat aceasta într'un număr precedent), cei din comitetul de mântuire au luat țara d'alungul și d'altul, să facă propagandă pentru »*frații*« rău primejduiți.

Cele petrecute însă în sînul adunării, vorbirile ce s'au rostit și întreaga atitudine a celor din fruntea acțiunii secuiești ne îndreptățesc să afirmăm, că *aci nu avem a face cu acțiune de — mântuire, ci cu oameni agresivi, cari cutrieră țara nu de jalea secuilor, ci să propage ura față de naționalități, îndeosebi față de români*... Nu mai vorbim de Nagy György, deputatul secuilor, care cu acest prilej și-a plasat în ziarele locale poezii și articole în care propagă ura, cea mai înverșunată ură față de cei cari la 1848 n'au luptat sub steagul lui Kossuth, — dar chiar și ceialți vorbitori și referenți tot numai contra naționalităților au tunat și fulgerat.

Ferenczy Géza (alt deputat secuilor, dela Nagy-Ajta) a venit cu ridicula propunere să se ceară înființarea unui episcopat maghiar greco-catolic, pentru cei 26.000 secuii greco-catolici din Ardeal, pe când și copiii din clasele primare știu, că acei gr-catolici sunt români maghiarizați...

Cine își și poate închipui, că vre-odată au fost în Ardeal vremuri de propagandă greco-catolică printre secuii *catolici*, protejați întotdeauna de puternicul episcopat catolic? Și chiar pe vremea propagandei de sub principii reformați, cine era să facă printre secuii catolici propagandă — greco-catolică?

Adunarea generală din Arad a înghițit însă și aceste gogoase și a decis cu mare însuflețire să ia în programul de mântuire a secuilor și acest punct, care e un condamnat atac la adresa românilor greco-catolici risipiți printre secuii.

Culmea ridicolului — și totdeauna a per-

versității — l'a ajuns referentul comitetului secuiesc, Bodó Albert, care a băgat jale în unghiuri, spunând că și în comitatul Aradului sunt comune întregi ai căror locuitori au fost — unghiuri, acum însă nici de măturie n'au rămas: i-au înghițit — valahii!... La anul ne vom pomeni că alt secuie obtus la cap va propune acțiune de »cercetare« a acestor unghiuri pierduți printre români și astfel întreaga daravere să ia un caracter de curată agitare a unghiurilor, cărora naționalitățile le sunt înfățișate ca primejdie grozavă!

Spiritul ce domnește în sânul acestei strănsuri s'a manifestat de altfel cu prilejul banchetului, la care nu s'a rostit discurs pentru *Majestatea Sa*, ci Bedó Árpád, președintele comitetului, a zis: »Noi, unghiurii din Ardeal, noi secuii n'am avut decât Domn. Și Domnul eră numai *Măria Sa*... N'am fost niciodată sub regim care s'a hrănit din grația împărătească...« Dacă asta așa merge, la anul președintele o să declare că ei, secuii, harnicii cari per de foame, nici nu vor să știe de cap încoronat, ci cunosc o singură maiestate: *independența!*

Iată cum vorbesc și cum se poartă pomanagii țării, secuii cari fără milioanele ce împarte printre ei guvernul (din banii obștei țării, deci și din sudoarea românilor) s'ar prăpădi, încât abea ar mai rămâne de sămânță.

Incontestabil, este o provocare la adresa Aradului, când secuii vin aici cu astfel de program. Iată de ce: Aradul este un oraș al cărui caracter îl dau cece știu să agonisească... Vor fi observat adică și frunțașii secuii veniți la adunare, că zadarnic ar fi căutat să afle în Arad vre-o firmă de »lófő-székely«, ci aici blason pe casă are Neumann, prăvăliile mari sunt ale lui Deutsch, Sommer, Weinberger și așa mai departe; d'alde »lófő-székely Bedó Árpád«, publicul aradan face haz... Ș'o să facă haz de întreaga »acțiune«, căci nu e mai ridicol decât ca niște pomanagii ca secuii să-și ia rol de mântuitori ai patriei.

Un lucru la tot cazul să ia aminte strănsura secuiescă: Arad în limba ebraică — adevărat — însemnează *loc de refugiu*. Zadarnic vin însă ei aici, din patria lor veche, locul e ocupat de alții, cari până ce secuii declamă, adună și din întreaga acțiune secuiescă nu rămâne decât amintirea unor reclamații ridicoli.

Românii din Maramurăș.

În numărul din urmă al ziarului »Unirea« dl vicar gr. cat. din Maramurăș, Titu Budu, scrie o corespondență interesantă, din care scoatem următoarele amănunte:

Nu ne poate face nime imputare că nu jertfim pentru binele poporului român. Aducă și alte comitate atâtea jertfe pentru cultura poporului român, câte aducem noi, și nația va fi fericită.

Acum când poporul pe zi ce merge sărăcește, cu greu s'ar putea îndupleca să aducă jertfe și pentru o nouă Asociațiune, ne-ar răspunde: destulă este nouă Asociațiunea noastră și convicțiul nostru.

Peste tot și noi Maramurășenii lucrăm pentru îmbunătățirea stărei poporului nu numai cu susținerea convicțiului ci și cu înființarea de »Însoțiri de împrumut și păstrare«. Atari însoțiri avem deja în 20 comune. Cu finea anului trecut 1906 capitalul acelor 20 însoțiri a fost 500.780 coroane, iar membrii însoțirilor a poșezut acții în valoare de 310.900 coroane.

E drept cumcă însoțirile acestea sunt ajutate și dela stat, însă banii să capătă cu 4½—5% și însoțirile au dobândă câte de 2—3%, și în câțiva ani să vor resplăti ajutoarele statului. Folosul lor este că numai acela capătă bani împrumut care cumpără și acții, și poporul nu-i silit a lua bani împrumut cu percente scumpe dela evrei. Numărul membrilor a celor 20 însoțiri este 4377.

Avem aici în Sighet și o școală de țesut, în care până la finea anului trecut a învățat 24 fete române, cari în satele lor parte învață și pe altele la țesutul frumos, parte lucră pentru bani școalei de țesut.

Apoi avem și o Asociațiune pentru industria domestică. Aceea asociațiune ține în toată vacanțiunea cursuri de a învăța împletitul cu soricele de răchită. La acele cursuri a luat parte 6 docenți români cari acum în comunele lor învață poporul la tot felul de lucruri folositoare cari să pot face din nuieleța de răchită.

Eu sum membru în dirigența ambelor institute și mă nizuiesc a lucră în acelea în interesul și pentru binele credincioșilor mei din Maramurăș.

Cunosc deja poeziile Maramurășene publicate de Academia română și culese prin dl teolog Alesandru Țiplea. Am dat dlui teolog și eu colecțiunea mea de versuri, chiuțuri, doine, balade, descântece etc., să le rânduiască și să le trimită Academiei pentru publicare.

Nu pot întrelăsă a aminti un lucru de mare preț adecă adunarea inscripțiilor din bisericile din Maramurăș.

Acest lucru de mare preț l-a săvârșit on. Ioan Birlea teolog absolut a diecezei Gherlei, care a călătorit din sat în sat în întreg Maramurășul și a adunat din bisericile toate inscripțiunile vechi, cari și dânsul le-au trimis pentru publicarea Academiei române. Harnicul tânăr din Maramurăș Ioan Birlea merită toată lauda. Dânsul va adună și fotografiile tuturor bisericilor vechi din Maramurăș.

În urmă fac cunoscut cumcă acum adun dela frații docenți datele pentru Istoricul școalelor române și a dascălilor români din Maramurăș.

Din România.

Manevrele regale. Desfășurarea luptelor pe ziua de Sâmbătă a fost următoarea:

Divizia 9 forțată a se retrage din pozițiunea ce ocupa în ziua de 21, consideră că ar mai putea rezista cu succes într'o nouă pozițiune aleasă la vest de satul Hafancea pe înălțimile Horoslar-Iol-Pair. În acest scop întări această înălțime cu lucrări de fortificație pasageră atât pentru infanterie cât și pentru artilerie, întinzând fâncul stâng până la înălțimile dela sud de calea ferată.

Aci divizia 9 dispunea astfel: regim. Constanța nr. 34 ocupă întărirea de pe dealurile Horoslar-Iol-Pair, reg. Tulcea 33 ocupă întărirea dela sud de calea ferată, iar artileria își construie adăpost înapoia crestei, măsurându-și distanța probabilă, dela care artileria adversară urma să deschidă focul.

Brigada de vânători înapoia crestei a constituit trupele de manevrare, brigada de călărași cu bateria călăreață la aripa dreaptă la nord de Valul lui Traian. Divizia III a pornit din cantonamentele sale în 2 coloane. Cea dela sud îndreptându-se spre înălțimile poziției, iar dela nord căuta ca prin înapoia crestei înălțimilor să se defileze și să debușeze pe fâncul drept al apărării. Această mișcare de întoarcere nefiind legată cu atacul de front, face ca întreaga coloană dela

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Dela adunarea generală a Asociațiunii. Concertul.

Concertele dela adunările »Astrei« sunt adevărate evenimente muzicale. Artiștii — adecă până acum avem numai artiști, în cântare — recunoscuți vin din depărtări; cercurile muzicale din loc și jur, asemenea fac toate pregătirile pentru a arăta nivelul la care, în nizuința spre culmi, s'au ridicat. Adesea, aci se dau întâiașdată opere, compoziții noi. Și vin artiști chiar din Regat — ca la Sibiu bunăoară. Și nu e de mirare. Cu acest prilej se adună în mănunchi elita lumii românești. Cu drept cuvânt sperează deci artiștii cei mai subtili, să găsească aci un auditor cu înțelegere pentru gingășia, fineța, clasicismul artei lor. Ne gândim, de sigur, și la străinii, cari, în Bistrița, familii distinse, chiar dame, se bucurau de un loc modest pe galerii, numai să poată avea loc.

Adevărat, »concertul Astrei«, din 22 Sept. n. 1907, în Bistrița, n'a fost așezat pe baze largi, însă zidit cu atât mai sus în înălțime. Programul nu destul de variat, însă foarte bogat. Aproape numai muzică vocală, de-aceasta însă foarte multă.

Și mai o mică observație, înainte de-a percurge iarăși programul. *De ce nu se pune la orele 4 d. a. începutul acestor concerte urmate de bal*, cum se face în apus? S'ar evita mai multe mizerii mici, astfel. Concertul s'ar sfârși cel mult la orele 7, balul s'ar începe după orele 9. În acest restimp

sala s'ar putea pune în rând și curăți bine; publicul ar avea timp pentru cină, și pentru toaletă.

Iar acum să ne amintim de plăcerile acelei seri, și de răsplata ce dorim celor ce ni-le au făcut.

1. Muzica militară, Ouvertură la opera — »Wilhelm Tell« de G. Rossini.

Începutul așteptat cu nerăbdare, este bun. Mai târziu, artiștele se plâng de acompaniamentul rău, ce-l dă orchestra. Ea de ea însă stoarce aplauze dese, cât nu mai știi, de publicul întreprupe fără de vreme, sau orchestra vine repede cu adaosul. Dirigentul mulțumește cu vădită mulțumire.

2. »Zile frumoase, bine-ați venit«, T. Popovici. Cor mixt. — »Brumărelul« de Iacob Mușianu. Cor mixt. Solo de sopran: d-na Veturia dr. Pop, și solo de bariton: dl dr. Victor Gael. Acomp., de orchestra militară.

O bucată, care stârnește aplauze mai mult pentru cuvintele ei, și una și alta, de-o superioară valoare artistică în senzul apusean, cruțat al cuvântului, în care libretul, nu prea potrivit cu caracterul muzicii, dispore cu totul în sentimentul viguros și accentele de-un dramatism fascinant al armoniilor. Auzim un solo de sopran, despre care și la spate, în rândurile publicului ce nu »aparține familiei«, se spune: »ce păcat, că n'a făcut conservatorul«. Cellalt solo, de bariton, este susținut de un glas nu destul de ciselat, și cam greoi, însă de-o putere care »prinde«.

Amândouă piesele sunt instruite, cu multă disciplină și se observă, cu puțină osteneală dar »multă perfecțiune«, corului »Reuniunii române de cântări din Bistrița«, de cătră maestrul german

cu înțelegere pentru muzica românească C. F. Rohrbeck.

3. Concert de violină nr. 7. de C. Beriot. Executat de dl Niculae Brăteanu. Acomp. de pian prin dl C. F. Rohrbeck, maestrul de cor.

Cunoaștem pe dl Brăteanu, până acum, ca pe cel mai enciclopedist talent artistic: în canto, la vioară, compozitor, pe scenă (în trupa lui Bârsan), ca poet. Avem credința, că, și până acum dar mai cu seamă în viitor, cu virtuozitatea vioristului va câștiga cei mai mulți lauri. Bineînțeles, cu o stăruință care cere neglijarea celorlalte direcții. — Dealtfel, piesa, care se distinge prin eleganța — și prin greutățile complicate — frazei muzicale, a fost »executată«, cu multă siguranță în tehnică, și cu frazare corectă. În partea I, (allegro maestoso) avusem dovada unui arc sigur în stare a scoate trilluri de mărgelă, iar în a III. parte (andante moderato) trăsături puternice și largi.

4. Donizetti G. Aria din opera »Maria di Rohan«. — T. Brediceanu: Foateverde, foi de nuc »Cântă puiul cucului«, și »Vino bade iar acasă« cântate de d-șoara Virginia Gall. Acomp. de orchestră.

Distinsa noastră artistă, în înțelesul adevărat și pribeag al cuvântului — artistă de elită, din pasiunea curată pentru artă însă, — și astăzi are farmecul vechi asupra noastră. În seara asta pare ași fi ajuns apogeul. O dulceață deosebită a glasului, o duioșie, sau în termeni mai aleși muzicalitatea sudică a organului și școalei sale îi vor asigura încă multă vreme popularitatea.

Ne trebuie mai multă muzică românească, po-

nord să se găsească în fața brigăzii de vânători, care fiind neangajată pentru atac și fiind atunci și bine susținută de artilerie, face ca mișcarea înconjurătoare să nu reușească și întreaga coloană de nord a divizei III să fie forțată a se retrage.

Divizia 9 fiind astfel degajată de una din coloane, își îndreaptă toate forțele sale contra atacului de front, trecând la ofensivă și forțând astfel ca să se retragă și restul trupelor diviziei a III-a.

Lupta de urmărire se continuă câțva timp, după care se sună din înalt ordin al regelui încetarea manevrelor.

Un episod demn de remarcat au fost șarjele duse cu mult elan de către divizia de roșiori asupra aripii drepte a apărării unde se găsea brigada de călărași. Aceasta știind să profite foarte bine de concursul infanteriei și artileriei cu toată inferioritatea sa numerică, respinse divizia de roșiori. E un exemplu tipic de sprijinul ce-și pot da armele reciproc.

La această șarjă a fost în frunte regimentul 4 roșiori ai cărui comandant e principesa Maria.

La orele 1 jum. manevrele s'au terminat, iar trupele după un repaus de aproape o oră, au pornit spre Constanța pentru a se prepara de defilare.

Banchetul oferit de M. S. Regele. Duminică seara s'a dat marele banchet oferit de Suveran în onoarea armatei. Pavilionul, situat pe cheul nou, era splendid decorat și iluminat de sute de becuri electrice.

Banchetul a început la orele 7 și jumătate.

Suveranul avea la dreapta pe episcopul Pimen, la stânga pe dl Sturdza, iar în față pe generalii Averescu, Gica, Crăiniceanu și colonelii Sefket Bey, Hasan Bey.

La masa de onoare mai luaseră loc prințul Carol, d-nii miniștri Brătianu și Morțun, prefectul Vîrnava, primarul Georgescu, dl Saligny, general Zossima, Hirjeu, Lăzărescu, Coandă, Boerescu, Culcer, Constantinescu, marchizul Belloys, maior Hemerstein, maior Cervin, colonel Feizi Bey, colonel Rozvadovski, maior Cardley, maior Staacioc și căpitan Thomasian.

Celelalte mese erau ocupate de atașați, ofițeri generali și superiori.

La șampanie, Regele a ținut următorul toast:

»Am ținut să fac manevrele pentru prima oară în Dobrogea, pe acest pământ românesc, moșia lui Mircea-cel-Mare, pururea alipită de țara românească. Mulțumesc ambelor divizii, cari au dat dovezi de tactică, și prin desfășurarea luptelor ce au avut loc patru zile au arătat că instituția

ostășească la noi a făcut progrese repezi într'un timp foarte scurt.

»Beau în sănătatea scumpei Mele armate, căreia îi doresc propășire mai departe; în al doilea rând ridic paharul în onoarea Dobrogei și deosebit pentru județul și orașul Constanța, care mi-au dovedit atâta dragoste în timpul șederei mele.

»Mulțumesc călduros pentru semnele de devotament și primirea strălucită cu care am fost întâmpinat.

»Beau pentru județul și orașul Constanța urând fiecăruia bogăție pentru țară și asigurând prosperitatea pentru viitorul Dobrogei.

Generalul Averescu, ministru de războiu, a răspuns:

»Prin trupele ce au manevrat sub ochii augustului Lor șef, Majestatea Voastră poate să aprecieze rodul muncii unui an întreg de instrucție în toată armata, iar observațiile ce Majestatea Voastră ați binevoit a face la sfârșit, se resfrâng asupra întregii armate, fie ca plată pentru cele făcute, fie ca prețioase învățăminte de cari să ne călăuzim în viitor.

»Anul acesta însă, împrejurări deosebite au făcut ca manevrele să aibă o importanță cu mult mai mare ca cea obișnuită; pentru prima oară trupe din interiorul țării au manevrat sub ochii M. Voastre împreună cu trupele dobrogeene, în această parte a țării pe care Majestatea Voastră a numit-o un mărgăritar al Coroanei române și de care sunt legate cele mai glorioase și scumpe amintiri din istoria redeșteptării noastre; pe de altă parte, pentru prima dată corpul 2 de armată, de când are în fruntea sa pe A. S. Principele Ferdinand, are prilej să arate Majestatei Voastre fructul impulsului ce primise de 4 ani în pregătirea sa de război.

»Manevrele au dovedit că impulsul a fost energetic și a dat roade.

»Cu bucurie supun cunoștinței Majestatei Voastre, că luând direcția operațiilor de manevre, deși timpul era scurt, n'am întâmpinat greutate, am găsit un organism mlădios și pregătit a funcționa în împrejurări cât de grele. Totul s'a petrecut fără șovăire, în perfectă ordine.

»Față cu asemenea rezultate îmbucurătoare, rugând pe Majestatea Voastră a primi expresia adâncului devotament al trupelor cari au luat parte la manevre, cred că pot în același timp asigura că armata e conștientă și mândră de încrederea ce are Majestatea Voastră în ea și că nu are decât o râvnă, aceea de a corăspunde așteptărilor și dorințelor Majestatei Voastre.

»Făcându-mă ecoul acestor sentimente ale armatei, ridic în numele ei paharul în sănătatea

Majestatei Voastre. Trăiască regele, Regina și Dinastia!»

Toastul ministrului de războiu e primit cu îndelungate urale.

Dl primar Georgescu asigură pe Suveran de iubirea și devotamentul constanțenilor. Interesul ce-l poartă Suveranul acestui oraș e o cheazășie, că Constanța va deveni nu numai cea mai mare port al României, ci și al Mării Negre. Trăiască Majestatea Sa Regele! Trăiască Majestatea Sa Regina! Trăiască Dinastia!»

Muzica a intonat diferite arii în tot cursul banchetului.

La orele 9 Suveranul a plecat pe vaporul »Traian«, unde se aflau Regina și Princesa și unde a avut loc o recepție.

Portul era feeric iluminat, s'au dat focuri de artificii.

Suveranii s'au reîntors la palat la orele 10 jum. Atașaii au plecat la București cu trenul de noapte.

Suveranii vor părăsi Constanța Marți la amiază ducându-se la București, unde vor sta trei zile în vederea sosirii marelui duce Vladimir.

Programul recepției marelui duce Vladimir. Marele duce Vladimir și marea ducesă Maria Pavleovna, vor sosi în Capitală Vineri 28 c., venind din Viena, pentru a vizita pe Suveranii noștri.

La gara de Nord li-se va face o primire oficială.

Înălții oaspeți vor stă în București o singură zi și vor fi găzduiți în aripa stângă a palatului regal, unde a fost găzduit acum 11 ani și împăratul Francisc Iosef al Austriei.

Duminică în 30 c. înălții oaspeți, însoțiți de MM. LL. Regale și Regina și de AA. LL. RR. Principii moștenitori vor pleca la Sinaia, unde vor stă 2 zile.

Cu această ocazie se va da la Castelul Peleş, o serată artistică și teatrală, care va fi aranjată de dl Al. Davila, directorul general al teatrelor.

Lihniții.

Caracteristica de *lihniți* ce le-a dat-o amicului nostru Ioan Slavici într'un remarcabil articol, coaliționiștii își dau zilnic toată truda să o merite pe d'antregul.

Un caz mai recent ne dă »Székely Lapok«, care despre *Reicher*, protonotarul pus cu puterea după ce tot cu puterea și cu

porală, s'a dovedit și astă seară. Cu toate că avem majoritatea și în punctul de program cântecele populare, nu în spiritul dialectal cântate! — s'au mai cerut câteva, d-șoarei Gall.

5. Muzica militară. Potpourri de cântece românești, de Pr. Oberthor.

Acți s'a petrecut acea frumoasă scenă de care am pomenit în raportul general (cu Imnul regal și Marșul național) pentru cari însuși publicul nu era îndestulit cu ce i putea da: aplauzele nesfârșite.

6. P. Mascagni. Aria Santuzei din opera »Cavaleria rustică«. — G. Dima. Seguidilla. — T. Bredicean. Mugur-mugurel, cântate de d-șoara Valeria Papp. Acomp. de orchestră.

Două piese clasice, — alui Dima plină de sentimentalitate melancolică, stă cu cinste alături de a lui Mascagni — și numai una populară. Încă un semn pentru deosebita pasiune ce o are d-șoara față de muzica clasică, ce se explică prin vieța petrecută mai mult în cercurile muzicale din străinătate, și prea puțin în mediul nostru. Nu e pentru a micșora dacă spunem că spiritul cânteceor populare nu e destul de românesc, așa cum îl interpretează d-sa. Înțeleg: specific românesc. General românesc, artistic românesc,

desigur este cum s'a fadeverit în adaosurile: »Dui-dui« și »Ciobanul«, două minunate compoziții cu motive populare din Maramurăș, ale fratelui artistei, dl căpitan-auditor E. Papp.

În muzica clasică, d-șoara Papp se ridică în regiuni înalte artistice, prin un ales sentiment de rară fineță. Numai decât se observă școala germană cu finalele rupte, față de finale-ul moale, murind al școlii italiene.

D-șoara V. Papp este per excellence artistă. Din artă, la îndemnuri primite de unde se poate aștepta și puternic sprigin, și-a făcut chemarea vieții. Să nu uităm de greutatea ce trebuie să întâmpine hotărârea d-sale, când îi aducem tributul de recunoștință și admirație, ce i-se cuvine întreg și în chipul cel mai strălucit.

I. G. Donizetti. Aria: Una furlima lagrima, din opera »S'elissir d'amore«. — »Ce te legeni codrule?«. Scheletti. Solo de tenor de dl Const. Pavel. Acomp. de pian prin Rohrbeck.

Fiind asta o măsură obișnuită a unui talent nou, trebuie să spunem că dl Pavel a terminat conservatorul din Cluj. Are sentiment, și are multă mlădiere în glas. Cele mai bune făgăduințe. Dar mai multă stăpânire peste mișcări, cei cerem.

8. »Două inimi«, G. Dima. Horă. Cor mixt. — »Peste codri cei verzi«, I. Vidu. Cor mixt. Solo de sopran: d-na Veturia dr. Pap.

Cași peste uriașele greutatea ale ensemble-ului de mai înainte, corul mixt cu vocile bărbătești predominante, trece cu aceeași îndemnare peste tempo aprins al horei, acuma singur. Cine a fost de față la concertul de acum-a doi ani al reuniunii, poate constata un progres sigur pe lângă toată movibilitatea membrilor ei.

9. Muzica militară. Zigaritta. Vals după motive românești, de I. F. Wagner.

Valurile dulci, legănătoare ușor, a tactului de vals, topesc lanțurile de încordare ce țină legată atenția ascultătorilor, la toate punctele.

O pauză. Pe la orele 12 se poate începe balul, desigur nu așa de strălucit și cu atâta rigoare, ca balurile fără concert ale Astrei, însă tot așa de impopular și animat. Pe scenă și acum e muzică — excelentul taraf al lui Criștof — dar în parter, acuma parchet, abia gar-de-damele supt pe scaune.

Cât de curând voiu aduce câteva interesante spicuri din ultimul nr. al »Transilvaniei«. S. Dan.

Iconostase noi, precum și renovări după specialitate **Schmidt János,** se execută cu cea mai mare conștientozitate la zidarul de biserică **Budapesta** IX. Soroksári utca 40. Fondată la anul 1888.

scandal mare a fost scos Erösdy, iată ce scrie:

»Reicher Aladár, protonotarul pus cu puterea, ajuns la comitat locuitor al vicșpanului, și-a mandatat zilele acestea (și a și ridicat dela cassă) 300 coroane, diurna de călătorie a cuartalului de pe Octombrie, sumă care după lege nu i-se cuvine nici decăt. Și a luat, la propriul o: din, fiindcă cei dela cassă n'au vrut să dea altfel bani și i-au și spus în scris că după lege numai viceșpan legal ori locuitorul legal poate mandata bani. Reicher a dat însă poruncă și astfel cassa simțindu-se dispensată de urmările penale, a plătit chitanța lui Reicher«.

Și acesta e numai unul dintre lihniții mai mici, care ciupește, și el de unde poate.

Ce va fi de cei cari sunt la sacurile pline și fără control?!

Din Bihor.

Adunarea poporală dela Tulca. Duminecă s'a ținut o adunare poporală în frunțașă comună bihoreană Tulca. Adunarea, presidiată de frunțașul orădan, avocatul dr. A. Lazar, a reușit splendid. Popor a fost mult. Din Oradea-mare au participat mulți membrii ai inteligenței și o pleiadă de iuriști. Motiunea lui dr. Lascu, în favoarea *sufrajului universal* și contra guvernului, a fost primită cu însuflețire. Am remarcat în deosebi ținuta admirabilă, conștie, a poporului. — Raport urmează.

Măcelul dela Pecica.

Jandarm bestial. Multime de răniți.

— Raport special. —

Nu trecuse bine vestea înfricoșată a măcelului din Pânade până ce ne pomenim cu un alt măcel în Pecica-Română.

Acum Duminecă în 6 Octombrie d. a. la 4 ore venise un jandarm cu bicicleta la sala de joc din loc, ca să-și petreacă. După ce a intrat în ambutul salei, bicicleta și-a dat-o spre păstrare arendașului salei și el a intrat în lăuntru să joace.

Intrând în sală un fecior numai decăt a poruncit țiganilor ca să i cante (zică) ungurește noului oaspe. Țiganii numai decăt la porunca dată au început să cante ungurește, atunci jandarmul și-a luat o fată și a dansat (jucat) cu dânsa până s'a finit dansul. După finirea dansului un fecior cu numele de botez, (alui Mărcuțiu) fiind cam în voie bună, ca soldat asentat, s'a dus și din glumă a luat scara dela podiul pe care cântau țiganii (podiu pe care stau țiganii e la o înălțime cam de 1 și jum. metru) văzând aceasta jandarmul în extazul beției sale numai decăt a sărit la fecior și i-a tras niște palme peste față, feciorul atunci s'a apropiat de jandarm întrebându-l că pentru ce i-a dat palmă? Jandarmul la întrebarea feciorului s'a tras îndărpt și și-a scos sabia din teacă și i-a zis nu numai lui ci tuturor feciorilor (menjetekek ki mert agyon verlek bennetekek büdös olájk) mergeți afară că pe toți vă bat de vă omor români puturoși, și numai decăt și-a început fapta bestială și a tras cu sabia și în dreapta și în stânga în feciorii nevinovați scoțându-i până afară la stradă, ba ce e mai mult, că mulți feciori și fete de frica și spaima jandarmului au sărit pe ferestri dela o înălțime cam de 2 metri și jumătate.

La respirița aceasta numai decăt săriră și jandarmii plătiți de noi cu bani scumpi, și în loc să îmblânzească pe sălbaticul jandarm ca să nu mai taie cu sabia în feciori, ei i-au ajutat ca să-i bată pe feciorii nevinovați.

Văzând un tumult de feciori și oameni de afară cum stă treaba, au sărit să îmblânzească pe jandarm, acesta fiind până în extrem beat, numai decăt s'a repezit cu sabia și a tăiat mâna stângă a feciorului Iancu Șiclovan de tot, iar altuia i-a tăiat grumazul, pe mai mulți i-a rănit cu sabia

groaznic, bătându-i și scoțându-i până afară; a ridicat sabia în aer strigând poporului de afară (le váglak mind, büdös medvék, csak gyertek ide) vă taiu pe toți urși puturoși numai veniți aici!

Atunci învățătorul Russu văzând sălbăticia jandarmului, s'a dus către el voind să l îmblânzească, el deodată ridică sabia asupra lui și zice (le váglak büdös) te taiu puturosule, atunci îi spun pandurii că să nu deie în el că e învățătorul, el ca răspuns zice batjocorindu-ne limba: io taem la totyele și batyem la taje satyele vostye.

Ca încheiere îmi țin să vă amintesc că jandarmul n'a fost în slujbă și n'a avut la el pușcă, ci a venit ca oaspe, prin urmare a trebuit să se poarte ca oaspe în sală, în fine nici nu i-ar fi fost lui locul în sală între tineret, așa beat. Ca martor ocular la măcelul înspăimântător de azi îmi țin și îmi stă în datorinți ca să fac cunoscut și prețuitului ziar »Tribuna« despre măcelul înfiorător de azi, ca astfel apoi cetind românii din toate părțile bestialele fapte, să se ferească și să se trezească pe viitor.

Din străinătate.

Dela conferința păcii. În sesiunea plenară a comisiunii, s'a discutat proiectul privitor la arbitragiul obligator.

D. Beldiman, delegatul României, combate detaliile proiectului spunând: trebuie să se releveze față de cei cari scotese necesar un tribunal de arbitragiu pentru pacea universală, că însăși partizanii cei mai hotărâți ai acestei propuneri sunt unanimi pentru ca să se excludă chestiuni de o anumită importanță chiar și dacă aceste chestiuni nu sunt privitoare la politică. Poate e vorba de un fel de contrabandă de pace tot atât de grea de împedecat ca și contrabanda de războiu, și în ori și ce caz ea va fi de natură a modifica opera din 1888. (Aplauze).

Au vorbit contra părerilor exprimate de dl Beldiman, delegații Portugaliei și Braziliei, iar pentru părerile delegatului României baronul Marchall, delegatul Germaniei, și dl Macev, delegatul Austro Ungariei, președintele comisiunii dl Bourgeois s'a pronunțat în favoarea arbitragiului obligator.

Punându-se chestiunea la vot, 30 delegați s'au pronunțat în favoarea arbitragiului obligator, iar 6 contra și anume: delegații Austro-Ungariei, Germaniei, României, Greciei și Chinei. Au fost mai multe abțineri.

Convenție militară bulgaro-rusă. Intre guvernul rus și guvernul bulgar s'ar fi încheiat o convenție militară-politică cu privire la Macedonia.

Textul convenției ar fi, după »Täglischer Rundschau« următorul:

1. Bulgaria se obligă a lăsa în mâna Rusiei politica ei externă cu privire la Macedonia.

2. Toate bandele din Macedonia trebuie distruse și Rusia se obligă a câștiga Serbia pentru realizarea acestui plan.

3. Bulgaria recunoaște Rusiei și Austro Ungariei dreptul de proprietate asupra Turciei cu condiție ca în cazul unui atac militar sau unei ocupații în Turcia, armata bulgară să ocupe pozițiunea hotărâită de ministerul de războiu din Petersburg. Într'un asemenea caz statul major bulgar și ministerul de războiu se vor pune la dispoziția direcției războinice rusești.

Rusia se obligă a hotărî pe România ca în caz de nevoie să-și păstreze neutralitatea, ridicând pe picior de războiu o parte necesară a armatei pe care o va orându-i la graniță și ocupând fortificațiile Dunărei.

5. Cel mult după 3 zile dela declararea războiului Turciei de către Rusia, 2 divizii de cavalerie vor intra în Bulgaria și se vor pune la dispoziția ministrului de războiu al Bulgariei.

6. Bulgaria pune la dispoziția Rusiei flota sa dela Varna și Burgas.

7. În caz de succes războinic, Bulgaria va participa la o treime din contribuții și o treime din tunurile cucerite.

În orice împrejurări Constantinopolul va rămâne obiectul de acțiune al Rusiei și armata bulgară va trebui să ajute Rusia în operațiile ei de acolo.

9. Dreptul de declarare de războiu și încheiere de pace va rămâne exclusiv Rusiei.

O cuvântare a lui Clemenceau. D. Clemenceau a rostit un discurs la Amiens cu prilejul inaugurării monumentului lui Goblet, fost ministru D. Clemenceau a amintit că Goblet a fost cel dintâiu care a denunțat pe francezii demenți cari încercaseră să contribuie cu străinii la zdrobirea țării natale. D. Clemenceau a adăugat: nu ne-am temut nici odată de propaganda criminală pentru care toți francezii au resimțit o oroare, și nu va fi îngăduit ca Franța să sufere din mâini scelerate o înfrângere ireparabilă, și vom lucra cu toții ca să o facem mai mare, mai înaltă și mai frumoasă. Francezul criminal care ar ajuta pe străin în contra țării sale sub cuvânt că vrea să servească progresul omenirii ar compromite partea Franciei în acest progres.

Politica sașilor.

De când s'a pus pe tapet chestia sufragiului universal, care pe sași are să-i radă, căci perd situația privilegiată actuală, sașii fac o politică de milogeală condamabilă și unii chiar de scârboasă denunțare.

Astfel, din încredințarea colegilor săi, deputatul sas Wilhelm Melzer a dat la 25 Aprilie a. c. primului-ministru Wekerle un memorandum, în care (traducerea confrăților din Budapesta) spune între altele următoarele:

»Politica poporului săsesc din Tansilvania are în vedere două principii. Deoparte ace'a, că existența națională a micului nostru popor este indispensabil legată de existența statului unitar ungar și prin urmare de hegemonia politică a maghiarimei în țara asta; de altă parte principiul, că totdeodată și statul ungar are un interes ponderos, ca în acele locuri unde locuim noi sașii, poporul nostru să fie spriginit în existența lui națională și în întărirea lui națională, pentru că susținerea neștirbită a poporului nostru în acele puncte, considerând pericolul de romanizare formează totodată și un interes de stat de foarte mare însemnătate.

Din acest motiv se prezintă ca serioasă și îngrijitoare acea desvoitare notorică a relațiilor transilvănene în deceniile ultime, care duce la o slăbire relat vă a elementului săcuiesc și săsesc și la extinderea românimeii după numărul sufletelor și după puterea lor economică, pentru că dacă românimea în cursul continuării acestui proces de desvoltare, după câteva decenii va ajunge la cifra de 70—80 procente a populațiunei acestei părți a țării, atunci o astfel de desvoltare, luând în considerare vecinul stat România și curentele politice, cari cu timpul în mod natural se vor naște din acest lucru, nu pot fi nepericuloase nici din punctul de vedere al statului ungar.

Aceste raporturi în părțile transilvănene dovedesc oricărei judecăți nepreocupate cu o claritate care nu se poate trage la îndoială solidaritatea politică de interesare între elementul maghiar și între cel săsesc, solidaritate, care trebuie să o avem înaintea ochilor și în curentele schimbăcioase ale politiceii zilei«.

»Fiind interese ponderoase ale poporului nostru legate de folosirea de acele drepturi de limbă, care legea de naționalități înarticulată în art. de lege XLIV din 1868 le-a garantat și în folosul nostru, ne rugăm cu tot respectul să ni-se deo o declarație mulțumitoare, că pe teritorul locuit de poporul nostru, dreptul actual legal de a ne folosi de limba nemțească în biserică și școală, apoi în administrația comunelor, orașelor și a comitatelor precum și la judecătorii nu se vor introduce alte restrângeri«.

»Trebuie să ne rugăm mai departe, ca pe teritorul comitatelor locuite de noi să se aplice după puțință funcționari de stat, cu deosebire la posturile de comiți-supremi, preșidenți de tribunale, juzi de cerc, directori financiari și inspectori de școale, bărbați cari cunosc referințele noastre, cari sunt cu bunăvoință către nizuințele și munca noastră culturală și cari au cunoștința de limbi corăspunzătoare, și ținem, că este foarte de do-

rit ca la îndeplinirea astorfel de posturi să se ceară prealabil opiniunea deputaților dietali sași».

»Nu credem a fi necesar să accentuăm cu deosebită gravitate rugarea: ca pe terenul comerțului, industriei și agriculturii, guvernul să sprijinească cu efect interesele poporului nostru, și prin asta se ajute a întări puterea acestui popor, care cu privire la numărul sufletelor și la capacitatea de lucru a dat îndărăt — atacă în mod îngrijitor prin continuele pierderi de sânge cauzate de o mare emigrare».

»Chestiunea reformei electorale pusă în vedere de guvern, de sine atacă de-adreptul arterele de viață ale poporului nostru, dar și pentru aceea, pentru că nu stă în nex dreptul electoral la universitatea săsească, la comitetele municipale ale comitatelor și în comunitățile orașelor noastre».

»Abia se poate presupune, că acea reformă va pune limita de a ști scrie și cetii ungurește. Dar abstracte făcând de aceasta, din punct de vedere al intereselor vitale ale poporului nostru, atâtea chestiuni acute sunt legate de realizarea acestei reforme, încât noi numai cu mari îngrijorări o putem întimpina».

»Dar considerând că marile interese vitale ale poporului nostru puse în joc aci, după părerea noastră sunt identice cu acele ponderoase interese de politică de stat la cari am ținut mai sus, și cari în situațiunea transilvană reclamă ca la punerea în lucrare a reformei poziția actuala a poporului nostru să se mențină și pe viitor, — putem spera că guvernul ne va da o declarație mângâietoare, că la realizarea acestei reforme, în legătură cu marile interese de stat, de cari se tractează, vor fi apărate și acele interese vitale ale poporului nostru, cari sunt legate de rezolvirea acestei chestiuni.

»In tot cazul suntem nevoiți a vă cere și aceea, ca la pregătirea acestei reforme înainte de stabilirea definitivă a proiectelor guvernelor la timp potrivit, să ascultați și opiniunea noastră».

Transacția.

Abia au trecut bine 24 ore dela încheierea transacției, și organul de căpetenie al coaliției se plânge deja. Anume: în contra austriacilor, cari deși și-ar fi dat cuvântul de onoare că nu vor vorbi două săptămâni despre transacție — totuși, iată — scrie »Budapesti Hirlap« — într'un ziar din Viena se destăinuște întreg cuprinsul transacției!

Numitul ziar se face a nu crede destăinuirile ziarului dela Viena, deși cei dela »B. H.« vor fi știind și ei ce cuprinde transacția, căreia nu-i mai zice »szövetség«, ci »szerződés«. Are însă motive a nu prea vorbi de opera asta a coaliției.

Iată ce scrie anume organul lui Appony:

»Iar noi observăm atâta: dacă numai într'u câțva combinațiuni ziarului vienez apropie adevărul, atunci rezultatul transacției este nespun de trist și propriu să risipească întocmai ca o furtună buna impresie ce a produs realitatea, că în fine au reușit să se înțeleagă.

»In genere, impresia noastră este asta: noi ne-am asigurat oarecare aparențe de independentă, dar fiecare formulă și aparență suntem siliți să o plătim cu sume de milioane. Pentru concesiuni principiare, la cari avem dreptul și fără învoirea austriacilor, ei ne-au pretins și ne-au luat în noua transacție sumedenie de bani grei. Din așa zisa situație de principiu a independenței vamale, cu un mititel pas — am ajuns nu la adevărata, ci și la mai principiară stare. Wekerle va ști să ne spună, câte milioane ne costă asta. Numai la cvotă, după relațiunile ziarului vienez, ne costă vre-o 5 milioane!

Articolul urmează și se termină foarte — pesimist. Doar atât mai așteaptă: să se pronunțe ministri: e adevărat ce scrie ziarul vienez?

Va veni și dușul acesta. Prafurile grele se dau în doze mai mici și la anume intervale.

De pe valea Someșului.

Fuga de cai a magnaților dela Juc. — Expoziția dela Bonțida. — Concert petrecere cu joc și fuga de măgari a feiurdenilor tot acolo.

Fuga de cai a magnaților întrecuți ce să ține la Juc an de an e o petrecere vestită a gentrilor maghiari. La această fugă nici poporul de rând al maghiarilor și nici românii nu iau parte activă. Și cari merg sunt simpli privitori.

La expoziția aranjată anul acesta în Bonțida în apropierea lucului sub patronajul Excelenței Sale contelui Bánffy, tatăl fișpanului dela Cluj au fost și puțini români. A fost mai bătător la ochi însă placatele cele mari roșii cât o zi de plug afișate pe toate străzile Clujului, la gară și prin comune.

Pe placate figurează cu litere mari și numele *Móga Leontin* k. a. care nu e altcineva decât fata preotului unit din Apahida, Eliseu Moga. Singurul preot ce ține cu mâni, cu picioare la vestitul prota Dedu și încă la jidanul din sat, fără știrea căruia nu să duce nici la cuminecat. Mai are vr'o câțiva prietini dintre patrioții patentați cu care convin în »Kikáker« din Cluj, locul de predilecție a lui Dedu.

Pe placate sunt foarte multe nume și numai către fine vine numele *Móga Leontin* k. a. cu »magy. népdalurile« ei. Că ce caută acolo, nimenea nu știe spune, nici familia cu degrabă.

Asemenea nu știe nimenea ce caută poporul român din Feiurd cu măgarii săi? Dacă nu cu scop ca să aibă magnații și patrioții cu 5 pițule de ce să și bată joc! E drept, că în Feiurd sunt aproape 400 de măgari, încât se ține și târg de măgari în comună în anumite zile peste an. Vin cumpărători de pe la Zălau. Cauza, că sunt atâția măgari în Feiurd zace în împrejurarea, că comuna este înfundată între dealuri mari de unde în anumite timpuri numai cu măgarii pot duce la moară, că copitele lor sunt subțiri și ușor ies din noroiul cel mare. Aceasta împrejurare o face de sunt oamenii leneși. Ei nu știu ce însemnează a ogori pământul și a-l lucra bine. Așa se vede, că nu știu nici aceea ce însemnează a te face de răs cu fuga de măgari îndată după fuga de cai de rasă nobilă a magnaților, precum nu știe nici coconița Moga ce însemnează a cânta: »Nemzeti népdaluri?« dacă nu știu aceste explicații părinții, pentru ce nu le explică nănașul său, unchiul săi, căci toți aceștia sunt oameni cu multă rutină socială?

Am dorit un răspuns! Un bonțidan.

NOUTĂȚI.

ARAD, 8 Octomvrie. n. 1907.

— Nuntă mare. Azi s'a celebrat în catedrala din Arad cununia dlui dr. Victor Bontescu, avocat în Hațeg, cu dșoara Dora Vuia. Nuni au fost dr. A. Vlad cu dna Ileana Veliciu; frați de mire și dșoare de onoare (paranimfe) au fost dnii dr. T. Pap cu dșoara Constanța Crișanu (Beiuș), dr. T. Brediceanu cu dra Pap (Beiuș) și dr. A. Străitaru cu dșoara Amalia Pap (Beiuș). Ceremonia cununii a servit-o P. C. Sa protosincelul R. Ciorogariu, care la sfârșitul cununii a rostit tinerei părechi un cuvânt ocașional.

Afară de fericirii părinți ai miresei, bunica dna Maniu și mama, dna Livia Vuia, și fericirii părinți ai mirelui, dnul și dna Bontescu, au participat la nuntă dna Aurelia și dnul Boldea (Orăștie) dna Victoria și Corneliu Popovici, dna Elena și Iuliu Popovici (Hațeg), dna și dl dr. I. Pap (Brad), dna Ana Vlad, dna Hermina și Petru Vasilon, dl Ianovich, inspector de finanțe (Seghedin) dl

M. Veliciu (Chișineu) dl dr. Iustin Pop (Deva) rudenii de aproape și amici ai tinerei părechi.

Catedrala din Arad era literalmente plină de public românesc venit să existe la actul ceremonial.

Cu trenul de după ameazi, tinera păreche a plecat în Italia.

Dorim noilor căsătoriți fericire senină.

— Din presa maghiară. »Népszava«, »Budapesti Hirlap« și alte ziare maghiare dau resumatul articolului nostru (scris de Iovi) publicat Duminecă, privitor la lupta ce trebuie s'o ducem, alături de partidul socialist, în contra domniei oligarhilor.

— Logică patriotică. »Arad és Vidéke« de azi dând în traducere resumatul articolului »Să recapitulăm« apărut în »Tribuna«, spune, la sfârșit, că asta nu e semn de prigonire, cum zicem noi, ci o dovadă de numărul mare de dușmani pe cari îi are printre români neamul unguresc...

Oare la Seghedin toți acei români o să învețe a iubi pe unguri?

— Culmea infamiei este, desigur, faptul, că presa locală prezintă măcelul dela Pecica drept »Román összeesküvés«... Românii ar fi făcut adică împotriva jandarmului maghiar conspirație și l-au pus — nu-i așa? — pe jandarm să-i ciopârtească pe — dânșii!... Asta-i logică!

— Csák Czirjék, ca să demonstreze că n'a stat zadarnic atâția ani în Arad, »Golgotha nației«, ajungând mai mare peste biserica minorității din Cluj, a oprit ca muzica militară să mai cânte în biserică Gotterhalte... Acum de nu vor învia honvezii căzuți la 48!

Vorba e că și comanda militară a făcut arătare la episcopul Majláth... Să-l vedem acum pe onorabilul conte întru cât se va expune contra șovinismului exagerat și cum va susține vaza casei domnitoare!

— La audiență. Ieri ministrul de interne a plecat la Viena, unde azi va fi primit de M. Sa în audiență. Ziarele spun că Andrassy va refera asupra sufragiului universal, precum se va trata și de garanțiile constituționale. Conte Andrassy ar dori să se declare despre aceste chestii în una din primele ședințe ale dietei. El, probabil, va fi primit în audiență și de arhiducele Ferdinand, moștenitor al tronului.

— Slavisch-rumänische Korrespondenz« litografiata dela Viena, în numărul său dela 5 Oct. dă un rezumat al articolului »Teremtette« apărut în »Tribuna«.

— O bună caracterizare. Vorbind azi cu unul dintre deputații arădani despre pretinsul succes al guvernului unguresc în chestia încheierii transacției, iată cum a caracterizat acest pretins succes:

»Pe ungurește s'ar putea zice: »Nagyobb de czifrább nyomoruság«, — mizerie mai mare, dar mai cu ciucuri, căci nu-i mai zice »szerződés« — ci — contract! Nu ne indoim, că patrioții vor înghiți și hapurile acestea amare, date în cutie cu vinetă tricoloră».

— Intrunirea meseriașilor. Duminecă a avut loc în Casa Națională a treia întrunire a meseriașilor, la care au luat parte un frumos număr de meseriași iar din clasa noastră inteligentă — nimenea. După o disertațiune potrivită și acomodată a urmat dans.

Proxima întrunire va fi Duminecă.

— O contesă în mizerie. Se vestește din Viena că alaltăieri, într'un hotel obscur din suburbul Leopoldin au deținut o femeie, care se numește contesa Waldstein și de ani de zile vagabondează fără bani cu fii ei mici. Poliția a crezut la început, că femeia și-a luat numai numale de nobil, ca să poată face escrocherii. S'a dovedit însă că de fapt e contesa Louisa de Waldstein, și e o vlăstară a acelei familii de Waldstein din care și-a tras originea și Walenstein. Tatăl ei a fost contele Albert de Waldstein, care a murit în

1866 și a lăsat în urmă numai o fică, pe contesa Louisa, care acum trăiește într-o asemenea mizerie.

— **Șef de stație bătut.** Se scrie din Maria-Radna despre un mare scandal și bătaie care s'a petrecut între șeful motorului și conducătorul.

Șeful motorului Molnár Miklos, fost caporal de geandarmi se purta în mod foarte brutal atât cu pasagerii cât și cu conductorii și în mai multe rânduri s'au trimis plângeri contra lui la direcție.

Pentru o mică greșală acest șef l'a suspendat pe conductorul Fekete Lajos și a pretins ca imediat să se dea jos de pe mașină, nesupunându-se conductorul, șeful s'a dus în cancelarie și aduși când un baston de treiste a început să-l amenințe, zicând că el și cu geandarm de multe ori a învățat oamenii la supunere.

Atunci Fekete Lajos s'a dat jos de pe motor și după ce-l palmui pe șeful, li luă bastonul din mână și trase câteva dungi pe față, apoi îl trânti la pământ și începu să dea cu picioarele în el până când se adunară mai mulți lucrători din apropiere atrași fiind de țipete și-l scăpară din mâinile conducătorului infuriat. Astăzi Molnár zace greu bolnav.

— **Revoluționari ruși deghisați.** Se vestește din Petersburg că poliția secretă, politică a deținut în apropierea palatului de iarnă trei revoluționari. Aceștia au sosit acolo cu pașapoarte false și pentru ca să nu fie suspecti purtau haine preoțești și crucea pe piept.

— **Vapor cu 400 de ani înainte de aceasta.** Se vede că nu Papin sau Fulton ci spaniolul Garay a venit mai întâiu la ideea vaporului cu 400 de ani înainte de aceasta.

Intr-o istorie spaniolă tipărită la începutul evului XVIII, în »Collection de los Viages« se pot citi următoarele: În secolul XVII trăia în Spania un bărbat anume Garay, care îndemnat de setea pentru știință și dorul de aventuri, în tinerețe a luat parte la primul drum de descoperiri al lui Columb. Atât de mult a îndrăgit călătoria pe mare încât a umblat pe toate mările cunoscute atunci, călătorind cu corăbii spaniole. În timpul lui liber se ocupa mult cu matematica, fizica și mehanica, și la bătrânețe veni la ideea, că se poate produce mișcare cu aburi de apă și așa se pot mânâ roate. Fiindcă pasiunea lui principală ere navigațiunea, ținea de posibil, ca niște roate de lopeți construite pe corabie s'ar putea aduce în mișcare prin aburi așa ca să nu depindă corabia de voia vânturilor. La început și-au ris oamenii de bătrânul, care avea 70 de ani, dar mai târziu îi succese să atragă atențiunea lui Carol V asupra acestei idei. Împăratul a înțeles marea idee și-i porunci lui Garay, să facă încercare cu prima corabie, care va sosi la Barcelona. Prima corabie a fost »Trimidad« și Garay s'a apucat de lucru cu toată opoziția căpitanului. Garay a pus o osie pe coverta corabiei și pe cele două margini ale osiei a așezat cele două roate cu lopeți. Apoi a pus pe corabie un cazan plin cu apă sfințită (cu privire la incvizitie) și a dezvoltat abur. Sub cazan a fost așezat un aparat în care se mișca în sus și în jos un sul de fer și totul era legat de osie cu curele, cari mânau.

Împăratul privea de pe o tribună, cum eșă fumul din micile hornuri aplicate pe corabie, și cum roatele corăbiei sunt puse în mișcare, chiar în contra vântului.

Norocosul inventator a primit dela împăratul 4000 de maravedi ca recompensă. Nu peste mult Garay muri într'un cloastru și numai cronica veche mai știe de numele lui.

— **Necrolog.** Veronica Marcu n. Goța, după un morb scurt și greu, împărțită cu sf. Taine ale muribunzilor, și-a dat blândul suflet în mâinile Creatorului în 5 Octomvrie 1907 la 7 ore seara, în anul al 71 al etății și 51 al fericitei sale căsătorii. Osămintele scumpei defuncte s'au astrucat spre eternă odihnă în 7 Octomvrie 1907, la 3 ore p. m. în cimitirul din Gârbova. Rugăți-vă pentru ea! Căndin Marcu soț, Isidor, canonic, Vasile, Ioan, economi, Simion, preot ca fii precum și număroase rudenii.

— † **Cornelia Ciceiu**, învățătoarea la școala ort. română din Sighișoara, a răposat în domnul la Octomvrie n. 1807. În mormântarea s'a făcut Vineri la 4 l. c. cu frumos ceremonial. Au servit preoții Ioan Munteanu (Sighișoara), Nicolau Doctor (Hașfalău), Zăbărie Cănea (Ferihaz), Nic. Oheșja (Laslea mare) și Ioan Dan (Șard). Cănu-

tările funebre le-au executat învățători din tract. Pe răposata o deplânge neconsolată mamă Maria n. Boiu, fratele Emilian și număroase rudenii. În veci pomenirea ei!

— **Francois Coppée bolnav.** Se scrie din Paris că marele poet francez Francois Coppée, care de mai multă vreme e bolnav, în timpul din urmă boala lui a luat o întorsătură atât de gravă încât medicii se tem de catastrofă.

— **Nasi în fața senatului.** Se vestește din Roma, că Nasi, fostul ministru de instrucție în Italia, pe care parlamentul italian l'a pus snb acuză, Sâmbătă a fost ascultat din partea senatului. Nasi a declarat, că va mărturis numai în fața tribunalului adhoc și a excepționat ascultarea unor martori pe care li acuză de parțialitate.

— **Lăsământul reginei Belgiei se licitează.** Se vestește din Brüssel: că în galeria artistică a fraților Laray din loc, în 24 l. c. va fi o interesantă licitație, unde se vor licita giuvare prețioase, dantele, evantaile, albituri și alte obiecte de îmbrăcăminte.

În lista obiectelor de licitat se face amintire despre o podoabă de cap cu diamante, care constă din 116 giamante și pe cari după note regina Belgiei le-a primit la nunta ei de argint din partea locuitorilor din Brüssel la anul 1878. Afară de aceasta între obiectele de licitație sunt o mulțime de broșe mai mari și mai mici, brășete ș. a. cu portretul în miniatură al regelui Leopold și al părinților reginei. În colecție se află începând dela obiectele de valoare cu mărgăritare și diamante până la florile artificiale și ruferia de dame totfelul de obiecte de toaletă pentru dame. Toate acestea au fost ale reginei Belgiei, și se licitează acum pentru datoriile ficei ei, principesa Louisa de Coburg.

— **Soartea princesei Monica.** Se scrie din Londra, că după cum e informat »Dail Mail«, curtea saxonă va renunța de a face pași la guvernul italian pentru extradarea princesei Monica. Princesa va fi dusă în Londra.

Alaltăieri seară a înștiințat telegrafic pe Lequex, unul dintre martorii cununiei ei, că guvernul german a început Sâmbătă pertractările cu oficiile externe din Roma pentru extradarea princesei Monica.

Mai mulți detectivi din Saxonia au sosit la Fiesole, unde poporul i-a recunoscut imediat și s'a purtat cu atâta inimicție față de ei, încât au fost siliți să se îndepărteze.

Doamna Toselli a însărcinat cu păzirea princesei pe un detectiv isteț italian. Dna Toselli a început să și scrie memoriile, pe cari le lucrează pe baza unui ziar scris pe când era principesă.

— **Arestanți împușcați.** Se telografiază din Tobolsk, că o trupă de arestanți pe cari li transportau din Tyumen în Tobolsk, în drum a atacat garda, care în lupta ce s'a încins a împușcat 22 din ei. Dintre arestanți 11 au luat arme și au fugit. Dintre soldații de gardă 6 au fost răniți, unul destul de grav.

— **Cum e vremea.** Partea sud-vestică a Europei e acoperită de o mare depresiune, al cărei centru e Marea Nordică. Maximul vine spre sud-est.

În toată Europa domnește un timp inorat și temperatură caldă. A plouat în toate părțile afară de partea sud-estică.

La noi în cele 24 de ore din urmă a fost o ploaie bună. În temperatură e o mică schimbare.

Se poate aștepta vreme moale, la nord și vest ploi. Mai târziu scăderea temperaturii.

— **Atragem atențiunea on. cetitori asupra anunțului surorile Wolff.**

— **Kerpel Izsó** din Arad librar cu bun renume, recomandă magazinul său abundent asortat cu cărți și stocuri de hârtie, hârtii pentru cancelarie, cele mai nouă bucăți musicale, cărți pentru oficiu, asortiment de opuriile scriitorilor. Telefon nrul 355.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărit ca adevărat bune în contra piștrașilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mâinilor. Dă față și mâinilor frăgezime și culoare albă ca zăpada prețului unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comandă la singurul preparator: Tócsy Imre și Wachsman Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

Ultime informațiuni.

Congregația dela Lugoj s'a ținut ieri cu participarea viue a românilor, ai căror fruntași au luat cuvântul la mai multe puncte, combătând administrația. Fibirăi la Lugoj s'a ales Reitter Rezső, al cercului Temiş Biró Béla și la Moldova Mocska Gusztáv.

Economie.

Expertul de petrol român. Exportul nostru de petrol și derivate a fost în cursul lunii August destul de însemnat.

Prin Constanța, care este cel mai însemnat punct de export, s'a trimis din țară în total 42,822.963 kgr. petrol și derivate și anume: 529.248 kgr. păcură; 249.415 kgr. ulei mineral; 35,037.904 kgr. petrol rafinat; 7,002.346 kgr. benzină și 5050 kgr. parafină.

Prin Vârciorova s'a exportat 213.525 kgr. benzină.

Prin Predeal 2,348.250 kgr. petrol brut și 381.130 kgr. benzină.

Prin Galați 20.370 kgr. păcură.

Prin T. Severin 1850 kgr. păcură.

Prin Riuul Vadului 58.470 kilograme benzină.

Prin Brăila 22.479 kgr. păcură și 2,199.000 kgr. benzină.

Prin Cernovodă, 42.147 kgr. păcură, 100.195 kgr., petrol rafinat, 7.194 benzină și 8.806 ulei.

Prin Giurgiu, 31.748 kilograme păcură și 2.181.582 benzină.

Prin Burdujeni 619.210 kgr. benzină, iar

Prin Palanca 10.295 kgr. benzină.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 8 Oct. 1907.

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Grâu pe Oct. (100 klg.)	22:96—22:98
Secară pe Oct.	19:88—19:90
Ovăs pe Oct.	15:40—15:42
Cucuruz pe Mai 1908	13:66—13:68

INCHEEREA la 4 ORE :

Grâu pe Octomb.	23.——23:02
Secară pe Oct.	19:88—19:90
Ovăs pe Oct.	15:48—15:52
Cucuruz pe Maiu 1908	13:66—13:68

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul :

Grâu	
De Tisa — — — —	22 K. 70—23 K. 10 fil.
Din comitatul Albei — —	22 > 80—23 > 20 >
De Pesta — — — —	22 > 80—23 > 20 >
Bănățenesc — — — —	22 > 60—23 > — >
De Bacica — — — —	22 > 70—23 > 10 >
Săcară — — — —	19 > 30—19 > 65 >
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 > 60—15 > 80 >
> de cvalitatea II — —	15 > 40—15 > 60 >
Ovăs > > I — —	> > > >
> > > II — —	> > > >
Cucuruz vechiu — —	> > > >
> nou	13 > 40—13 > 60 >

BIBLIOGRAFIE.

»Un dor neîmplinit« e titlul unei bine apreciate broșuri de schițe, cu subiect de tot atrăgător, scrise de Sandu Arginteanu. Cele 80 pagini, atât de elegante, costă numai 75 fileri. Comandele se fac la Administrația »Tribunei«, trimițându-se prețul înainte, în mărci postale.

Poșta Administrației.

A. Vașiadi, Tâmașda. Am primit 6 cor. ca abonament până 1 Ianuarie 1908.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichiu.

Se caută un barbier — friseur român

care să ia în arândă un local gata aranjat elegant, la loc de frunte din Arad, în casă nouă modernă

Atelier, odaie laterală, odaie de locuință, cuină, cămară și laterale.

Arândă anuală 800 Cor.

Reflectanții au să se adreseze către Dr. Ioan Suciș, avocat în Arad.

Gel mai sigur medicament contra tusei, răcelei și răgușelii este

zăharul lui RETHY

o o ce se capătă în ori-care farmacie. o o
Prețul unui borcan 60 fil. Să se ceară numai zahăr, nu
lui Réthy. Cinci flacoane trimite pentru 3 cor. cu

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ porto cu tot. ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦
Pregăritorul RETHY BELA farmacist, Békéscsaba

„ARIEȘANA“ institut de economii și credit Turda

Concurs.

Direcțiunea institutului de credit și economii »Arieșana« din Turda (com. Turda-Arieș) publică concurs pentru ocuparea postului de cassar pe lângă un salariu anual de 1440 coroane.

Sunt preferiți cei ce pot dovedi calificațiune de școale comerciale și afară de limba maternă mai posed încă cel puțin cea maghiară în scris și vorbit.

Cassarul va fi angajat deocamdată numai pe un an începând cu 1 Noiembrie st. n.

a. c. după care timp direcțiunea va decide asupra definișării lui.

La caz că direcțiunea îl va denumi de funcționar definitiv i-se asigură drept de penziune, în senzul statutelor, își are dreptul și la tantiema statutară.

Tot pe atunci i-se pune în vedere și o îmbunătățire ecuitabilă a salariului.

Cel ales are a depune o cauțiune egală cu salariul.

Reflectanții sunt rugați ași înaintă supli- cele instruite cu eventualele documente cel mult până în 20 Octomvrie st. n. a. c.

Turda, 5 Octomvrie 1907.

Direcțiunea.

Preparațiuni de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás fürdő

noi aranjamente
expediază în afară de cartel o cantitate ori cât de mare
ACID-CARBONIC-LICHID
natural, chemic, din isvorul de acid carbonic din băile Buziás, pentru prepararea apei gazoasă (soda) pentru restaurato-ri și alte scopuri industriale.

Nu se poate cantunda cu acidul-carbonic artificial care e mai fără spor. ● Serviciu de încredere, conștiincios!

Ape minerale și medicale de Buziás

in sticle de 1 și de 1/2 litre.

Au un efect neîntrecut pentru boale de inimă, rimich și beșică.

Apă de masă de prima calitate!

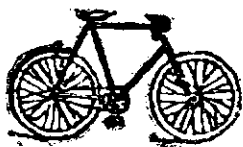
Lămuriri servește cu plăcere:

„Muschong-buziásfürdői szénsavmüvek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn“.

Adresa telegrafică: Muschong, Buziásfürdő. — Telef-interurb. 18.

Fempel E. Pancsova.

Expediază tot felul de mașini originale de prima calitate, d. e.: garnituri de îmblățit, ciure, grape, tăietori de tului, mașini de sfărâmat, teasc de struguri, ș. a., ș. a.

Mai departe își recomandă magazinul cu **biciclete** cea mai bună fabricație, și **mașini de cusut**, precum și tot felul de părți alcătuitoare de biciclete și mașini de cusut.

Singularul reprezentant al mașinei de spălat **JOHN**.

In atelierul meu aranjat cu putere motorică primesc pentru reparațiuni tot felul de mașini originale, precum și mașini de cusut cu prețurile cele mai moderate.

GEORG DÉCSI

măestru de instrumente muzicale Sibiu

str. Oanei Nr. 10.

Magazin de tot felul de instrumente muzicale, depozit bogat de cele mai bune coarde.

Primește și execută prompt tot felul de comande din provincie, precum reparaază bine și ieftin orice luerare ce aparține acestei ramuri.

Liferantul de lumini de ceară a diecezel catolice din com. Blhor și Sillagy.

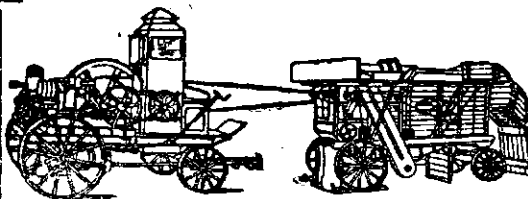
INTEMEIAT LA 1835.

Frölich Jozsef pregătitor de lumini de ceară NAGYVÁRAD.

Recomandăm în binevoitoarea a onor. public, fabricațiunile sale de lumini de ceară, lumini de ceară de I-a calitate bucata 4-80 Cor. II-a calitate 4 Cor. III-a calitate 3 Cor. — Tot felul de lumini mai mici, albe, galbene sau colorate. — Lumini de ceară pentru cununie, albe și frumos aurite părechea dela 5 Cor. până la 100 Cor. — Cea mai fină tămăie din Egipt, prima 2-40 Cor. secunda 1-80 Cor. tertia 1 Cor. — Cel mai fin oleu destilat de flori în cano de tinichea indeosebi pentru bis erici. Klgr. 96 fil. — Recomand luminile mele pentru altar, pregătite din steariu curat, ce nu picură și nu curg. Și cea mai bagatelă comandă oșesecc prompt, pachetare nu se compută și dela 5 Klgr. în sus expediția e francațată.

Adjustat cu mini așcu putere electrică

SCHMIDT FRIGYES és TÁRSA.

Atelier de repararea mașinelor și de lăcătușerie, provăzut cu putere electrică. Nagyvárad, Hattyu-utca nr. 2.

Pregătim tot felul de lucrări, cari se țin de branșa noastră; astfel de exemplu: Lumini electrice, porți de pompă, îngrădiri la bolte de morți și orice lucrări de relief și gustos mod. Preătim apoi și reparăm și provedim din nou: tot felul de mașini de economie, instrumente de economie, instrumente de aranjamente de moară, Transmissiuni, mașini de vapor, etc. Acestea din urmă, ca măiestri mașiniști, ce luăm pe răspunderea noastră.

Mai ales punem mare pond pe îmbunătățirea mașinelor de tipografie și mutarea tipografiilor, fiindcă SCHMIDT FRIGYES, membrul firmei, a servit 14 ani deardul în fabrica de mașini alui Wörner J. és Társa din Bpsta.

TRISKA J.

Pianine — Cimbale — Piane
Harmonice

în prețul de fabrică se pot
căpăta și plătit în rate.

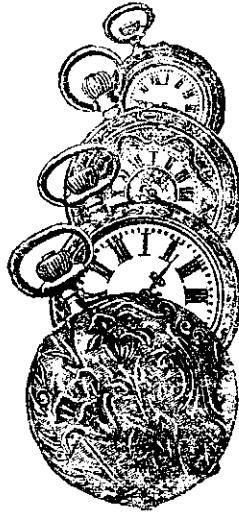
● Se închiriază instrumente. ●

Acordarea sau repararea în
loc sau în provincie o săvâr-
șește prompt.

Cel mai mare magazin
de pian. în Ardeal **TRISKA J.**
KOLOZSVAR
Sétatér-u. 10. (Casa propr.)

Kovács L. Nandor

atelier de ciasornice, juvaerice și reparaturi mecanice.
SZEGED, Laudon-utca 3.

Efecuește tot felul de lucrări în branșa
aceasta, ca: ciasornice de părete cu mu-
zică și ciasornice de buzunar etc. Am în
depozit cele mai fine fabricate de Sviterra
reparază și pregătește cele mai excelente
compoziții mecanice și juvaerice, cu pre-
țul redus și pe lângă garanție de 5 ani.

Efectuesc mai departe aurituri și argin-
tării după cele mai nouă sisteme galvani-
ce și electrice.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

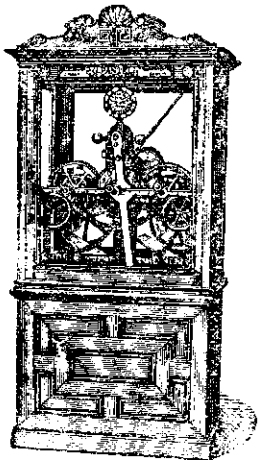

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

G. P. PANTELIĆ in SEMLIN (ZIMONY)

FIRMA FONDATĂ IN 1854.

FIRMA FONDATĂ IN 1854.

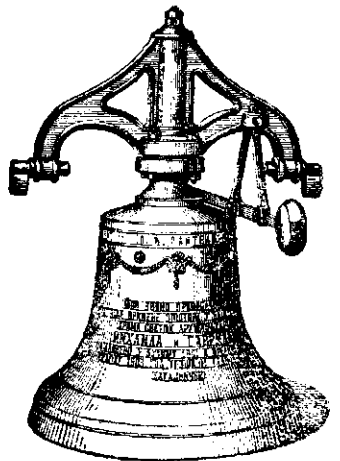
Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție,
cu pendulă liberă, cu sîrmă.

Toarnă clopote noi, face smalturi și scatoare de fier,
la clopote vechi pentru ale acorda armonie, face
adexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Bisericilor și comunelor sărace li să dea în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.

Recomand tutu-
ror fierbătorilor de
rachie și de spiri
căldările
mele cele mai nouă
și de construcția
cea mai nouă, bre-
vetate, făcute după
sistem propriu.
Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fier rachie pregătesc în atelierul meu injectoare
practice, de sistem propriu, contra veronosperei. Țin totdeauna în maga-
zinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan
comandă mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă
de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco pre-
țuri curente ilustrate.

MILAN T. IOVANOVIĆ, căldărar
UJVIDEK, strada Izazár nr. 14.

Am onoare să aduc la cunoștința on. doamne că

Atelierul nostru

de confecționarea rochiilor pentru doamne
(care se află în Arad, edificiul teatrului, etagiul II,
în dreapta pe partea pieței Libertății)

I'am îmbogățit cu

un depozit de pălării de dame

moda cea mai nouă.

Și suntem în situația favorabilă de a putea vinde arti-
colele noastre moderne cu prețuri reduse.

Cu simă: **Surorile Wolf.**

Tot aici se primesc fete istețe cari voiesc să învețe.

Prima fabrică de mobile de fier în Ardeal!

Mihájlovits György Lajos

Kolozsvár, Unio-utca 21.

Săvârșește tot felul de lucruri ce intră în specia aceasta,
precum: lavalouri, paturi, dulapuri de noapte, paturi
de copii, somiere de sîrmă de oțel, paturi tapetate
de închis, cuiere de haine, mobilă în parte de fier,
coșuri de lemne, ținătoare de cărbuni, cu poleială în
diferite culori și executare de lux. Mai departe montare de
casarme, locuințe de pompieri, spitale, internate,
școli, institute, cafenele și restaurante. Mese, bănci
și scaune de grădina.

Recomandă industria mea specială și bine atârșată, rog
tot da a pe oron. public pe t u brev. Itorare comanda.

SPECIALITATE: somiere de sîrmă de oțel, cari se
f. e după mărime și în orice cant.

